

Yritysvaikutusarviointi

Kouluverkkoselvitys 2023

Sanna Jylänki

Laukaan kunta

Tässä yritysvaikutusarvioinnissa on arvioitu tilannetta siten, että yksi tai useampia tarkastelussa olevia kouluja lakkautetaan.

Lopputulos arvioinnissa ei merkittävästi muutu eri vaihtoehtoilla, eikä siksi ole tarvetta tarkastella eri vaihtoehtoja erikseen yritysvaikutusnäkökulmasta.

Riippuen ratkaisuvaihtoehdosta, positiiviset tai negatiiviset vaikutukset kohdistuvat sille alueelle, josta koulu lakkautetaan.

Yleisarvio, mikäli kyläkoulut lakkautetaan

- Alueilla perustettuja yrityksiä vuosina 2015-2023 2-5 kpl/alue, yritysten kokoluokka 1-2 henkeä työllistävät.
- Elinvoima voi heikentyä, jos muutto alueelle tyrehtyy koulujen lakkautuksen jälkeen.
- Toisaalta tutkimusten perusteella yhdistykset ja yritykset voivat pitää kylät elinvoimaisina ilman lähikouluakin.
- Kiinteistöjen arvon aleneman vaikutusarviointi on haastavaa, mutta alenemaa voi tulla jonkin verran, jos koulu lakkautetaan kylältä.

Yritystoiminta alueilla

- Alueilla yrityksiä yhteensä n. 120 kpl, joista muita kuin itsensä työllistäviä on 10 yritystä. (Taloustutkan raportti)
 - Näistä suurimmat kaksi työllistää 8 henkilöä. Muut 1-6 henkeä.
 - Alueella voi toimia yrityksiä, jotka eivät näy Taloustutkassa, jos ne on rekisteröity muualle kuin Laukaaseen.

Yhdistystoiminta alueilla

- Mikäli yhdistys on vanhempainyhdistys tai vastaava, voi toiminta koulun lakkauttamisen jälkeen loppua tai muuttua toisenlaiseksi.
- Jos koulurakennuksia ei ole voi verkostoituminen ja kokoontuminen olla alueella haastavaa.
- Toisaalta on tutkimustuloksia, joissa on havaittu yhdistystoiminnan lisääntyneen alueilla, joissa ei lähikouluja ole.
- Kyläläisten aktiivisuus on aina keskeinen tekijä kylien elinvoiman kannalta.

Elinkeinojen näkökulma koulujen olemassaolon kannalta

- Kyläyhdistysten rooli on merkityksellinen yhteistyössä yli kunta- tai kylärajojen sekä elinkeinotoiminnan kanssa.
- Elinkeinojen yhteistyö yli kuntarajojen ei ole riippuvainen lähikoulun olemassa olost.
- Elinkeinotoiminta voi lisääntyäkin lähikoulujen lakkauttamisen vuoksi mm. koulukuljetusyrittäjien toimesta. Myös erilainen kerho- ja palvelutoiminta voi lisääntyä.

Kunnan edellytykset kylien kehittämiseen

- Kunnan resurssit markkinoinnissa heikkenevät taloustilanteen johdosta, mahdollisuus lähinnä olla tiedottamisessa apuna.
- Kyläyhdistysten aktiivisuus merkittävää, esimerkkinä Äijälän kylän aktiivisuus ja hankerahoitus kylän kehittämisessä.
<https://laukaanaijala.fi/>
- Yhteisöllisyys syntyy aina sisältäpäin, tekijöistä(asukkaista) lähtien.
- Suomen Kylät auttaa hankkeistamaan kylähankkeissa
<https://suomenkylat.fi/suomen-kylat/hankkeet>.

YRITYSVAIKUTUSARVIOINTI

Myönteinen vaikutus	Pos	Neutral	Neg	Kielteinen vaikutus
1. Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla		×		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla
2. Edistää elinkeinorakenteen monipuolistumista			×	Kaventaa elinkeinorakenteen monipuolistumista
3. Lisää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia		×		Vähentää liiketoimintamahdollisuuksia
4. Helpottaa yritysten työvoiman saantia		×		Vaikeuttaa yritysten työvoiman saantia
5. Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen?		×		Vaikuttaa negatiivisesti tai ei lisää työpaikkojen määrää alueella
6. Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		×		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

7. Helpottaa yritysten logistiikkaa		×		Vaikeuttaa yritysten logistiikkaa
8. Lisää kunnan vetovoimatekijöitä			×	Vähentää kunnan vetovoimatekijöitä
9. Lisää yritysten välistä kilpailua		×		Vähentää yritysten välistä kilpailua
10. Kohtelee yrityksiä tasapuolisesti		×		Kohtelee yrityksiä eriarvoisesti
11. Luo edellytyksiä yritysten verkostoitumiselle			×	Vähentää yritysten verkostoitumisen mahdollisuuksia
12. Edistää strategisten linjausten toteutumista			×	Heikentää strategisten linjausten toteutumista
13. Vaikuttaa positiivisesti aluetalouteen		×		Ei vaikutusta aluetalouteen

YRITYSVAIKUTUSARVIOINTI - SELITTEET

1. Edistää edellytyksiä – kaventaa edellytyksiä

- Ilman koulurakennuksia ei verkostoitumis/kokoontumispaikkoja
- Toisaalta tilojen uudet omistajat voivat luoda uutta toimintaa kylälle
- Ei vaikuta suoranaisesti yritystoimintaan – koulukuljetukset korvasi

2. Edistää elinkeinorakennetta – kaventaa rakennetta

- Vetovoima heikkenee muuttoalueena

3. Lisää liiketoiminnan mahd. – vähentää mahdollisuuksia

- Ei vaikutuksia suoranaisesti liiketoiminnan edellytyksiin

4. Helpottaa työvoiman saatavuutta – vaikeuttaa

- Alueella toimivien yritysten työllistävä vaikutus pieni
- Alakoululaiset eivät ole työvoimaa
- Perheet työllistyvät muualla, kuin ko. alueella.

5. Työpaikkojen muod. Posit – negatiivinen muodostuminen

- Ei juurikaan vaikutuksia, koska yritykset pieniä – ei juurikaan työllistäviä

6. Vaikutus yritysilmapiiriin

- Ei juurikaan vaikutuksia

7. Helpottaa yritysten logistiikkaa – vaikeuttaa

- Ei juurikaan vaikutusta logistiikkaan yrityksille
- Voi olla jopa positiivinen vaikutus, jos oppilaat kulkevat kuljetuksilla, eikä ole turvallisuusriskiä liikenteessä

8. Lisää kunnan vetovoimatekijöitä - vähentää

- Vetovoiman voi arvioida heikentyvä tutkimustiedon perusteella

9. Lisää yritysten välistä kilpailua – vähentää kilpailua

- Ei juurikaan vaikutuksia

10. Kohtelee tasapuolisesti yrityksiä - eriarvoistaa

- Ei juurikaan vaikutuksia

11. Luo edellytyksiä verkostoitumiselle - vähentää

- Mikäli paikat, missä verkottua vähenee, (rakennus) on vaikutus negatiivinen

12. Edistää strategisten linjausten tot. - heikentää

- Heikentää hiukan linjausten toteutumista

13. Vaikuttaa posit. aluetalouteen – ei vaikutusta

- Ei juurikaan vaikutusta

Lähteet

- Natila, Anu, Koulun merkitys kylälle 2002
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/10226/anuatila.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Taloustutka
- Suomen Yrittäjät
- Hakosalo, Laukaan rekisteri
- Kouluverkkoselvityksiä verkkokunnista
- Kyläyhdistysten verkko/somekanavat
- Suomen Kylät <https://suomenkylat.fi/suomen-kylat/hankkeet>